

Souhrnná zpráva za rok 2012 o plnění Národního akčního plánu prevence domácího násilí na léta 2011 - 2014

1. Úvod

Usnesením vlády ČR ze dne 13. dubna 2011 č. 262 byl schválen Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011 – 2014 (dále jen „NAP DN“). Návrh NAP DN byl vypracován Výborem pro prevenci domácího násilí (dále jen „Výbor“) Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů (dále jen „Rada“). Výbor, jehož členkami a členy jsou zástupci a zástupkyně ministerstev, nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“) a dalších subjektů, byl zřízen 1. ledna 2008 jako poradní orgán Rady, a to v souladu se statutem Rady. Rada Výborem navržený materiál k NAP DN schválila jako svůj podnět vládě na svém zasedání dne 23. února 2010.¹

NAP DN reaguje na aktuální situaci v České republice, kdy domácí násilí zůstává, podle údajů Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti a statistik výzkumných center, závažným a značně rozšířeným společenským jevem. NAP DN si klade za cíl systémové a komplexní řešení této problematiky. Aktivity jsou zacíleny do následujících oblastí:

- podpora osob ohrožených domácím násilím,
- ochrana dětí ohrožených domácím násilím,
- práce s násilnými osobami,
- vzdělávání a interdisciplinární spolupráce,
- společnost a domácí násilí,
- analýzy a studie
- legislativa.

NAP DN obsahuje **32 úkolů** uložených jednotlivým resortům a dalším subjektům. Jejich důsledné plnění by mělo přispět k prevenci domácího násilí v české společnosti a k efektivní pomoci osobám domácím násilím ohroženým.

Souhrnná zpráva za rok 2012 o plnění NAP DN (dále jen „Souhrnná zpráva“) obsahuje stručný přehled vývoje základních statistik v oblasti domácího násilí, podává přehled o plnění jednotlivých úkolů NAP DN za uplynulý rok a vymezuje

¹ Rada přijala na svém zasedání dne 23. února 2010 následující doporučení: „Na základě čl. 2 odst. 2 písmeno a) statutu Rady vlády pro rovné příležitosti žen a mužů, závěrů z jejího zasedání dne 23. února 2010 a podnětu Výboru pro prevenci domácího násilí Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů doporučuje vládě České republiky, aby přijala Národní akční plán prevence domácího násilí v předkládaném znění.“

hlavní priority v oblasti boje proti domácímu násilí v rámci plnění NAP DN pro další období. Informace jsou aktualizovány k 30. dubnu 2013.

S ohledem na ukončení implementačního období NAP DN v roce 2014 (poslední souhrnná zpráva o plnění NAP DN tedy bude vládě ČR předložena v průběhu roku 2015) bude rovněž třeba zajistit systém pravidelného informování vlády ČR o problematice domácího násilí a přijetí opatření navazujících na NAP DN tak, aby nedošlo k oslabení politik vztahujících se k prevenci a potírání domácího násilí. Z tohoto důvodu je účelné, aby ministr vnitra ve spolupráci se členem vlády, do jehož působnosti patří rovné příležitosti žen a mužů, zastřešil pravidelné informování vlády ČR o vývoji v oblasti prevence a potírání domácího násilí i po skončení implementace NAP DN a přípravu akčního plánu prevence domácího násilí pro další období.

2. Vývoj v oblasti domácího násilí

2.1. Počty vykázaných osob

Dne 1. ledna 2007 nabyl účinnosti zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Tento zákon mimo jiné zakotvil nové oprávnění Policie ČR v podobě institutu vykázaní, které je **preventivním opatřením** směřujícím k ochraně osob ohrožených domácím násilím a je ukládáno bez ohledu na případnou následnou trestněprávní kvalifikaci násilné osoby.

Tabulka č. 1: Počet vykázaných osob 2007 - 2012²

Počet vykázaných osob	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Rok	862	679	778	1058	1430	1407

Statistiky v oblasti vykázaní jsou kontinuálně sledovány od roku 2007. V období od zavedení institutu vykázaní do roku 2011 (s výjimkou roku 2008) je možné sledovat vzrůstající trend počtu vykázaných osob. V roce 2011 byl zaznamenán dosud největší počet vykázaných osob (1430), přičemž tento počet je přibližně o 66 % vyšší než v roce 2007 (862). **V roce 2012 došlo k mírnému poklesu počtu vykázaní na 1407.** Počet opakovaných vykázaní byl v roce 2012 189, což představuje 13 % všech případů vykázaní.

Dle informací Asociace pracovníků intervenčních center (APIC) v rámci celkového počtu vykázaní označila Policie ČR v uplynulém roce 2051 osob za ohrožené, z toho bylo 164 mužů, 1467 žen a 420 dětí. Složení osob ohrožených domácím násilím tak v roce 2012 bylo obdobné jako v předchozích letech. Nejčastěji se jednalo o násilí

² Zdroj: Bílý kruh bezpečí: Domácí násilí – Přehled o vykázaní v ČR za rok 2012. Dostupné na <http://www.domacinasili.cz/statistiky/>.

v manželských soužitích (566) a soužitích družských (446). Domácím násilím bylo ohroženo v případech vykazání celkem 816 rodin za účasti 1515 nezletilých dětí.³

Tabulka č. 2: Počet vykázaných osob v roce 2011 a 2012 dle kraje⁴

Kraj	Počet vykázaných		Počet vykázaných na 1 mil. obyvatel	
	2011	2012	2011	2012
Jihočeský	72	64	113	100
Jihomoravský	118	150	99	126
Karlovarský	137	111	441	357
Královehradecký	45	52	81	94
Liberecký	82	104	183	232
Moravskoslezský	135	97	105	75
Olomoucký	112	101	174	157
Pardubický	92	105	178	203
Plzeňský	23	30	40	52
Hlavní město Praha	123	138	97	109
Středočeský	121	106	94	82
Ústecký	202	204	243	245
Vysočina	42	43	81	83
Zlínský	126	102	210	170

Z hlediska regionálního bylo v roce 2012 nejvíce osob vykázáno v **Ústeckém kraji (celkem 204)**, **Jihomoravském kraji (celkem 150)** a **Hlavním městě Praze (celkem 138)**. Přepočtení počtu vykázaných osob na počet obyvatel v jednotlivých krajích nadále ukazuje zásadní disproporci využívání institutu vykazání v jednotlivých krajích. Zatímco v Karlovarském kraji bylo v přepočtu vykázáno 357 osob na 1 milion obyvatel, v Plzeňském kraji byl tento poměr více než sedminásobně nižší (52 vykázaných osob na 1 milion obyvatel).

K největšímu nárůstu vykazání oproti roku 2011 došlo v **Jihomoravském a Libereckém kraji (o 32 a 22 případů)**, naopak pokles byl zaznamenán v **Moravskoslezském, Karlovarském a Zlínském kraji (o 38, 26 a 24 případů)**.

V roce 2012 pokračovala spolupráce Ministerstva vnitra s intervenčními centry v České republice, která jsou zřízena dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“). Tyto subjekty poskytují vysoce profesionální služby a snaží se maximálně vyjít vstříc potřebám ohrožených osob. Významně se podílí na osvětové, vzdělávací a preventivní činnosti v daném regionu, resp. na celém území České republiky. V České republice v současné době působí

³ Zdroj: Asociace pracovníků intervenčních center – Statistické údaje intervenčních center v ČR za rok 2012. Dostupné na <http://domaci-nasili.cz/Download/Komentář%20APIC%202012.pdf>

⁴ Zdroj: MPSV s využitím dat ČSÚ a Bílého kruhu bezpečí: Domácí násilí – Přehled o vykazání v ČR za rok 2012. Dostupné na <http://www.domacinasili.cz/files/index.php?id=44>.

18 intervenčních center, v každém kraji je registrována minimálně jedna sociální služba. V Asociaci pracovníků intervenčních center ČR je sdruženo **15 intervenčních center**. Z celkového počtu vykázaní v roce 2012 osoby ohrožené v **527** případech nabízenou pomoc nevyužily, v **1118** případech pomoc intervenčního centra přijaly. Za pomoci intervenčních center bylo s uživateli sepsáno celkem **668 návrhů na vydání předběžného opatření** podle § 76b, 273b občanského soudního řádu (od 1.1.2014 problematika bude upravena v ustanoveních § 400 a § 492 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních).

2.2 Trestný čin Týrání osoby žijící ve společném obydlí – počet zjištěných skutků

Podle ustálené judikatury se trestným činem Týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník) rozumí zlé nakládání s osobou blízkou nebo jinou osobou žijící s pachatelem ve společném obydlí, vyznačující se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí. Nevyžaduje se, aby u týrané osoby vznikly následky na zdraví, ale musí jít o jednání, které týraná osoba pro jeho krutost, bezohlednost nebo bolestivost pociťuje jako těžké příkoří⁵. Dle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. srpna 2011 se týráním mohou rozumět i verbální útoky, které spočívají v hrubých a velmi vulgárních nadávkách a urážkách poškozené osoby vyznačující se bezcitností a surovostí⁶.

Tabulka č. 3: Počet trestných činů Týrání osoby žijící ve společném obydlí 2008 - 2012⁷

Trestný čin Týrání osoby žijící ve spol. obydlí	2008	2009	2010	2011	2012
zjištěno skutků	522	507	568	661	603
objasněno skutků	425	410	477	534	494
stíháno osob	400	384	436	485	463
- z toho ženy	18	16	18	11	13

V roce 2012 bylo Policií ČR evidováno celkem 603 případů trestného činu Týrání osoby žijící ve společném období. Oproti předchozímu roku se jedná o přibližně 10% pokles. V souvislosti s tímto trestným činem bylo v roce **2012 stíháno celkem 463 osob, z toho 13 žen.**

⁵ srov. rozhodnutí NS 3Tdo 1160/2005

⁶ srov. rozhodnutí NS 3 Tdo 963/2011-32

⁷ Zdroj: Policie ČR: Statistické přehledy kriminality. Dostupné na <http://www.policie.cz/clanek/archiv-statistiky-statisticke-prehledy-kriminality.aspx>

2.3. Trestný čin Týrání osoby žijící ve společném obydlí – počet odsouzených osob

Dle údajů Ministerstva spravedlnosti bylo v roce 2012 pravomocně za trestný čin Týrání osoby žijící ve společném obydlí (dle § 199 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a dle §215a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon) odsouzeno celkem 321 osob (z toho 11 žen). Nepodmíněný trest odnětí svobody byl uložen 96 osobám, podmíněný trest odnětí svobody byl uložen celkem 219 osobám.

Tabulka č. 4: Počet pravomocně odsouzených osob za trestný čin Týrání osoby žijící ve společném obydlí 2008 - 2012⁸

Počet pravomocně odsouzených osob za tr. čin Týrání osoby žijící ve společném obydlí	2008	2009	2010	2011	2012
Počet odsouzených osob	281	238	271	283	321
- z toho žen	5	8	9	9	11
Trest odnětí svobody nepodmíněný	72	56	68	75	96
Trest odnětí svobody podmíněný	200	171	201	205	219

V roce 2012 vzrostl počet odsouzených osob za trestný čin Týrání osoby žijící ve společném obydlí o 14 % na 321. Z tohoto počtu odsouzených osob bylo v roce 2012 celkem 11 žen (3,4 % ze všech osob odsouzených). Nadále převažují tresty odnětí svobody podmíněné (219) nad tresty odnětí svobody nepodmíněnými (96).

2.4. Domácí násilí dle statistik Ministerstva spravedlnosti v letech 2010 - 2012⁹

		2010	2011	2012
Obětí je	dítě	74	100	89
	žena	343	474	494
	muž	18	27	37
	senior	37	39	46
Vztah mezi pachatelem a obětí	manželé	153	212	214
	bývalí manželé	31	54	30
	druh/družka	127	148	204

⁸ Zdroj: Ministerstvo spravedlnosti: Statistika a výkaznictví. Dostupné na <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>.

⁹ Zdroj: Ministerstvo spravedlnosti: Statistika a výkaznictví. Dostupné na <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>.

	dítě žijící ve společné domácnosti	81	107	97
	Mezigenerační vztah	59	79	87
	Jiná osoba žijící ve společné domácnosti	21	40	34

2.5. Informace o činnosti nestátních neziskových organizací v oblasti prevence a potírání domácího násilí

V roce 2012 působila v České republice řada organizací, které poskytují odborné, sociální, psychologické a právní poradenství obětem domácího násilí. Tyto organizace jsou zapsány v Registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV (zákon č. 108/2006 Sb.). Řada těchto významných neziskových organizací se sdružuje ve volném sdružení organizací KOORDONA zabývajících se právy žen v kontextu násilí na ženách a domácího násilí. Členské organizace KOORDONY: Acorus, o. s., Arcidiecézní charita Praha - Projekt Magdala, Magdalenium, o. s., Most k životu, o. p. s., Občanská poradna Nymburk, proFem o. p. s., Adra Hradec Králové, Elektra, o. s., Persefona, o. s., Slezská diakonie - Poradny Elpis, Havířov, Třinec a Ostrava. Informace o jednotlivých organizacích je možno nalézt na www.koordona.cz. Komplexní pomoc obětem a svědkům domácího násilí poskytuje Bílý kruh bezpečí prostřednictvím celostátních sítí poraden, nonstop Linky BKB a nonstop Dona linky (výroční zpráva za rok 2012 na www.bkb.cz/o-nas/vyrocní-zpravy/). Obdobně tuto komplexní pomoc ženám, obětem domácího násilí a jejich dětem, poskytuje občanské sdružení ROSA - centrum pro týrané a osamělé ženy (info na www.rosa-os.cz) a proFem, o.p.s Tyto a další organizace se vedle přímé pomoci ženám, obětem domácího násilí a jejich dětem, zaměřují i na prevenci domácího násilí, organizují přednášky, semináře pro odbornou i širší veřejnost, vydávají informační letáky a spolupracují s dalšími nestátními organizacemi, orgány státní správy a samosprávy.

Doporučení Výboru:

- Výbor doporučuje MV doplňovat i do následných souhrnných zpráv informace o činnosti relevantních nestátních neziskových organizací.

3. Souhrnná zpráva o plnění NAP DN za rok 2012

Následující část obsahuje základní informace o plnění úkolů NAP DN, jejichž termín plnění byl stanoven na rok 2012 (a to i těch úkolů, jejichž termín plnění spadá do roku 2012 i jen částečně v rámci průběžného plnění).

Souhrnná zpráva byla projednána Výborem pro prevenci domácího násilí, který stanoviska a doporučení uvedená k některým z jednotlivých aktivit v následující části. Stanovisko a doporučení Výboru bylo Výborem v souladu s čl. 4 odst. 4 jednacího řádu Rady schváleno per rollam ke dni 17. července 2013.

Souhrnná zpráva byla projednána a schválena Radou pro rovné příležitosti žen a mužů na jejím zasedání dne 12. září 2013.

Informace o plnění jednotlivých úkolů NAP DN v roce 2012

Oblast 1 PODPORA OSOB OHROŽENÝCH DOMÁCÍM NÁSILÍM

Aktivita	Indikátory	Gestor / +spolugestor	Termín
1.1 Vytvoření druhových standardů práce s osobami ohroženými domácím násilím.	1) Komparativní studie různých standardů v EU, případně v USA. 2) Návrh standardů pro ČR.	Doporučuje se: NNO Spolupráce MPSV	2011-2012
1.2 Vytvoření druhových standardů pro utajené azylové pobyty.	Vytvoření standardů poskytování utajeného azylového pobytu osobám ohroženým domácím násilím a jejich dětem.	Doporučuje se: NNO Spolupráce MPSV	2011-2012

Informace o plnění: Úkoly *Vytvoření druhových standardů práce s osobami ohroženými domácím násilím* a *Vytvoření druhových standardů pro utajené azylové pobyty* mají doporučující charakter a byly doporučeny NNO. Role MPSV v rámci plnění těchto úkolů je asistenční a MPSV se na plnění tohoto úkolu podílí např. prostřednictvím sekretariátu Výboru, který se vytváření druhových standardů věnoval i v roce 2012.

Stanovisko MPSV pro druhové standardy a jejich případné včlenění do právních předpisů: Pro všechny sociální služby platí stejné Standardy kvality sociálních služeb (SQSS), tj. příloha č. 2 prováděcí vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádí zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Každá služba může na své kvalitě pracovat dále a není neobvyklé, že vznikají tzv. druhové standardy, které vyjadřují specifika určitého druhu služby. Nelze je nicméně zapracovat do stávající právní úpravy v gesci MPSV.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol je plněn částečně

Doporučení Výboru:

- Výbor na přípravě těchto druhových standardů pracuje. Výbor doporučuje MPSV zařadit druhové standardy práce s osobami ohroženými domácím násilím do legislativy upravující poskytování sociálních služeb tak, aby dodržování těchto druhových standardů bylo ze strany relevantních poskytovatelů sociálních služeb povinné. Druhové standardy Výbor považuje za klíčový předpoklad zvýšení kvality sociálních služeb poskytovaných osobám ohroženým domácím násilím. Druhové standardy jsou rovněž zásadní pro zamezení současné situace, kdy si cílovou skupinu definovanou jako oběti domácího násilí volí velké množství poskytovatelů sociálních služeb, aniž by splňovaly standardy kladené na práci s touto specifickou skupinou.

1.3 Podpora zajištění dostupnosti sociálních služeb typu azylové domy s utajenou adresou pro osoby ohrožené domácím násilím v návaznosti na krajské střednědobé plány rozvoje sociálních služeb.	Počet míst ve specializovaných utajených azylových domech pro osoby ohrožené domácím násilím, které poskytují komplexní specializovanou pomoc.	MPSV spolupráce: kraje, NNO	Průběžně do roku 2014
--	--	-----------------------------	-----------------------

Informace o plnění: K 31. 12. 2012 bylo v registru sociálních služeb evidováno celkem 17 azylových domů pro oběti domácího násilí s utajenou adresou. V roce 2012 MPSV poskytlo dotace ze státního rozpočtu na zajištění poskytování sociálních služeb v azylových domech s utajovanou adresou ve výši 5 753 000,- Kč.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol je plněn částečně

Doporučení Výboru:

- Výbor doporučuje MPSV doplnit informace o regionální dostupnosti azylových domů s utajenou adresou pro osoby ohrožené domácím násilím (členěné dle krajů) a o počtu míst v těchto azylových domech pro osoby ohrožené domácím násilím.
- Výbor vyjadřuje znepokojení nad nedostatečným financováním azylových domů pro oběti domácího násilí s utajenou adresou, kdy dle informací poskytnutých MPSV bylo každému z těchto azylovým domům v roce 2012 poskytnuto v průměru pouhých 338 tisíc Kč.
- Výbor rovněž poukazuje na nekonzistentnost informací poskytovaných MPSV, kdy v Souhrnné zprávě za rok 2011 o plnění NAP DN bylo uvedeno, že v roce 2011 byly registrovány celkem čtyři azylové domy pro oběti domácího násilí s utajenou adresou, kterým byla poskytnuta dotace v celkové výši 7 750 000 Kč. Dle dostupných informací a zkušenosti Výboru během roku 2012 nedošlo ke zřízení 13 nových azylových domů pro oběti domácího násilí s utajenou adresou.

- Výbor doporučuje MPSV vypracovat jednoznačná kritéria identifikace azylových domů s utajenou adresou v registru sociálních služeb.

1.5 Vývoj a implementace nových technologií pro dosažení okamžité pomoci osobám ohroženým zvláště závažnou formou domácího (signalizační zařízení k přivolání pomoci)	Výstupy z pilotního provozu.	MV spolupráce: PČR	2012-2013
---	------------------------------	--------------------	-----------

Informace o plnění: Projekt speciálně upraveného mobilního telefonu (Nokia C5) pro oběti domácího násilí nebyl realizován z řady důvodů. V principu se v navrhovaném projektu Nadace Vodafone jednalo v případě ohrožení o umožnění stisknutím tlačítka přivolat policejní hlídku (podobně jako volání na tísňovou linku 158). Tento projekt byl již pilotně odzkoušen ve Španělsku a některých hrabstvích Velké Británie, kde tento přístroj nahrazoval neexistující napojení na tísňové linky. V České republice byl ve fázi přípravy projektu proveden průzkum zájmu o nabízenou službu mezi oběťmi domácího násilí a to intervenčním centrem Praha a Bílým kruhem bezpečí. Podle výsledků byl zájem obětí domácího násilí vstoupit do projektu minimální. Vodafone byl ochoten financovat projekt pouze při jeho spuštění, další podstatné náklady by šly z rozpočtu Policie ČR, což nebylo při jednání o projektu původně zmiňováno. Obdobně nebyly dořešeny otázky proškolení odpovědných pracovníků, financování SIM karet, evidence přístrojů a délka jejich přidělení obětem a další podstatné náležitosti, Policie v současné době využívá pro možnost přivolání pomoci oběti v případě ohrožení pro potřeby krátkodobé ochrany zařízení menších rozměrů se srovnatelnou funkčností (jediné tlačítko, GPS lokalizace).

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol je plněn částečně

Doporučení Výboru:

- Výbor doporučuje MV blíže informovat o dalších zařízeních pro potřeby krátkodobé ochrany uvedených v informaci o plnění ze strany MV.

1.6 Podpora specializovaných poradenských center pro osoby ohrožené domácím násilím.	Počet specializovaných center pro osoby ohrožené domácím násilím s ohledem na dostupnost služby.	MPSV spolupráce: MV, MZD, kraje, NNO	2011-2012
--	--	--------------------------------------	-----------

Informace o plnění: K 31.12.2012 bylo evidováno v registru poskytovatelů sociálních služeb celkově 419 sociálních služeb, které uvádějí jako svou cílovou skupinu „oběti domácího násilí“.

MZD očekává výstupy projektu, který se zaměřuje na správný postup poskytovatelů zdravotních služeb při poskytování zdravotní péče sexuálně zneužitým osobám. Výstupy projektu, na kterém spolupracuje Ústav pro matku a dítě, budou systémově využity v praxi poskytovatelů zdravotních služeb.

V únoru 2013 byla podepsána ředitelem Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy a ředitelem Ústavu pro péči o matku a dítě v Praze – Podolí Smlouva o spolupráci při zajišťování lékařské péče obětem znásilnění. Tento projekt má zabránit prohlubování sekundární viktimizace u dospělých obětí znásilnění nejen ze strany policie, ale i lékařského personálu.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol je plněn částečně

Doporučení Výboru:

- Výbor doporučuje MPSV uvést navíc informace o počtu specializovaných poradenských center, tedy těch, která mají v registru poskytovatelů sociálních služeb uvedenu cílovou skupinu oběti domácího násilí a zároveň nemají uvedenu více než jednu další cílovou skupinu. Z uvedených 419 sociálních služeb, které v registru poskytovatelů sociálních služeb mají uvedenou cílovou skupinu oběti domácího násilí nelze všechny považovat za specializovaná poradenská centra. Výbor na základě své zkušenosti konstatuje, že většina z těchto služeb se domácím násilím zabývá jen velice okrajově nebo vůbec.
- Výbor rovněž doporučuje MPSV uvést částku, kterou byla tato specializovaná poradenská centra v roce 2012 podpořena.

1.7 Podpora služby intervenčního centra pro osoby ohrožené domácím násilím.	Počet intervenčních center pro osoby ohrožené domácím násilím s ohledem na dostupnost služby.	MPSV	průběžně
---	---	------	----------

Informace o plnění: MPSV průběžně poskytuje podporu registrovaným intervenčním centrům. K 31. 12. 2012 bylo evidováno v registru poskytovatelů sociálních služeb celkem 16 intervenčních center. V roce 2012 MPSV poskytlo dotace ze státního rozpočtu na zajištění poskytování sociálních služeb intervenčními centry ve výši 7 801 000,- Kč.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol je plněn

Doporučení Výboru:

- Výbor doporučuje MPSV poskytnout informace o počtu sociálních služeb registrovaných jako intervenční centra během posledních pěti let
- Výbor doporučuje MPSV poskytnout informace o částkách poskytovaných MPSV těmto sociálním službám během posledních pěti let.

Oblast 2 DĚTI OHROŽENÉ DOMÁCÍM NÁSILÍM

<p>2.1 Podpora provozu pracovišť zaměřených na práci s dětmi jako oběťmi i svědky domácího násilí (krizová intervence, individuální i skupinová terapie, internetové poradenství, kurzy sebeobrany) – v návaznosti na úkol č. 1.6, podpora vzniku a udržování kapacit ne-ústavní péče o děti, které nemohou být po přechodnou dobu v péči rodičů nebo jiných blízkých osob.</p>	<p>1) Počet založených/podpořených center v kontextu komunitních plánů krajů a obcí. 2) Rozsah zajišťované ne-ústavní péče o děti.</p>	<p>MPSV spolupráce: kraje, obce, PČR</p>	<p>2011-2013</p>
---	--	--	------------------

Informace o plnění: K 31.12.2012 bylo v registru poskytovatelů sociálních služeb evidováno 209 poskytovatelů, kteří mají jako svou cílovou skupinu „oběti domácího násilí“ ve věkové kategorii do 18 let. Z tohoto počtu: 77 azylových domů, 8 služeb krizové pomoci (v pobytové formě kapacita pro 82 klientů), 8 poskytovatelů telefonické krizové pomoci, 6 nízkoprahových zařízení pro děti a mládež.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol je plněn částečně

Doporučení Výboru:

- Výbor doporučuje MPSV zintenzivnit podporu pracovišť zaměřených na práci s dětmi jako oběťmi i svědky domácího násilí, neboť Výbor považuje na základě dostupných dat tuto podporu v současnosti za nedostatečnou.
- Výbor dále MPSV doporučuje vytvořit systém monitoringu počtu a regionální dostupnosti pracovišť zaměřených na práci s dětmi jako oběťmi i svědky domácího násilí tak, aby tyto informace odpovídaly skutečnosti a nevycházely pouze z formální evidence poskytovatelů sociálních služeb, kteří mají (mimo jiné) jako svou cílovou skupinu uvedenu oběti domácího násilí ve věkové kategorii do 18 let.

<p>2.2 Legislativní ochrana dětí, svědků domácího násilí, při vykázaní pachatele domácího násilí podle zákona o Policii ČR.</p>	<p>Legislativní úprava – novela úpravy vykázaní v zákoně o policii – rozšíření postavení ohrožené osoby ex lege i na dítě, které je svědkem domácího násilí.</p>	<p>MV+MPSV</p>	<p>2011</p>
---	--	----------------	-------------

Informace o plnění: Novela zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR je připravena, předložena bude po stabilizaci politické situace v průběhu roku 2013. Obsah úkolu byl v rámci Policie ČR pokryt metodickým doporučením o požadavku uvádět v případech vykázaní dítě mezi osoby ohrožené domácím násilím.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol nebyl splněn

Doporučení Výboru:

- Vzhledem k tomu, že předmětná legislativní úprava nebyla dosud předložena, doporučuje Výbor MV bezodkladné předložení návrhu novely zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR.

Oblast 3 PRÁCE S NÁSILNÝMI OSOBAMI

3.1 Výzkum / monitoring chování násilných osob po vykázání nebo po odchodu ohrožené osoby.	1) Metodika monitoringu. 2) Roční monitoring. 3) Závěrečná zpráva z monitoringu.	MV+MSP	2011-2012
--	--	--------	-----------

Informace o plnění: Ministerstvu vnitra předložil Institut pro kriminologii a sociální prevenci (dále jen „IKSP“) v roce 2010 Konceptci rozvoje výzkumné organizace na léta 2010 až 2014. V rámci institucionální podpory Ministerstvo vnitra poskytuje IKSP finanční prostředky nevýzkumné aktivity. Výzkumné aktivity byly v roce 2012 až 2013 zaměřeny částečně na problematiku „Nové jevy v násilné kriminalitě včetně domácího násilí“. V rámci řešení této aktivity byla zpracována analytická studie dostupných pramenů a informací z odborné české literatury. Proběhl sběr poznatků od Policie ČR. Uskutečnilo se dotazníkové šetření a šetření mezi nevládními organizacemi; byly analyzovány spisové materiály. V současné době je dokončována závěrečná zpráva z výzkumu. Výzkum bude uzavřen k 31. 12. letošního roku a výsledná studie bude publikována v prvním pololetí roku 2014.

Ministerstvo spravedlnosti schválilo Střednědobý plán výzkumné činnosti IKSP na období 2012-2015, v rámci kterého bude IKSP provádět výzkum se zaměřením na zjišťování a základní charakteristiku nových forem násilné trestné činnosti, jehož jednou částí bude výzkum zaměřený do oblasti domácího násilí. Výzkum se zaměří jak na problematiku obětí, tak i na pachatele v této oblasti. V souladu s původním zadáním bude ukončen do konce roku 2013. Terénní šetření bude orientováno:

- 1) na zjištění forem v současnosti se vyskytujícího evidovaného domácího násilí ve vybraných skupinách obyvatelstva ČR (údaje budou čerpány z dostupných zdrojů - státní zařízení a instituce, nestátní zařízení);
- 2) na získání informací o dopadu dosavadních pravomocně ukončených případů domácího násilí na pachatele a o dopadu domácího násilí na vybranou skupinu evidovaných obětí domácího násilí;
- 3) na získání a vyhodnocení informací, jak je dosud na pachatele domácího násilí v ČR působeno.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol je plněn

Doporučení Výboru:

- Výbor oceňuje zahájení výzkumu IKSP se zaměřením na oblast domácího násilí.
- Výbor doporučuje MSP v rámci uvedeného výzkumu v oblasti domácího násilí úzkou spoluprací s nestátními neziskovými organizacemi.
- Výbor dále doporučuje MSP poskytnout Výboru průběžnou informaci o výstupech výzkumu a po jeho zpracování rovněž závěrečnou zprávu z výzkumu.

3.2 Pilotní program práce s násilnými osobami.	1) Realizace odborného semináře za účasti odborníků a odbornic z EU.	MV+MPSV spolupráce: NNO	2011-2012
	2) Provoz pilotního programu (6-12 měsíců).	MV+MPSV spolupráce: NNO	2011-2012
	3) Závěrečná zpráva z pilotního programu s důrazem na jeho začlenění do systému prevence domácího násilí.	MV+MPSV spolupráce: NNO	2011-2012

Informace o plnění: Ze strany MPSV plněno částečně. Prostřednictvím Výboru vznikla pracovní skupina pro vytvoření standardů práce s násilnou osobou.

V dotačním titulu „Prevence domácího násilí s důrazem na práci s násilnou osobou“ bylo v roce 2012 podpořeno 7 projektů nestátních neziskových organizací v celkové výši 1.614.000,-Kč.

Realizátor projektu	Název projektu	Dotace
Diakonie CCE – středisko pomoci v Praze	Program pro násilné osoby a pachatele domácího násilí	450 000 Kč
občanské sdružení ADRA	Práce s agresí v terapeutickém rámci	400 000 Kč
Slezská diakonie	Domácí násilí má dvě strany – resocializační a terapeutický program pro násilné osoby	200 000 Kč
Centrum sociálních služeb Ostrava, o.p.s.	Program zaměřený na zvládání agrese ve vztazích a v rodině	250 000 Kč
Centrum nové naděje	Prevence a vzdělávání v práci s násilím	129 000 Kč
Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry České Budějovice, o. p. s.	Psychologický a psychoterapeutický program pro pachatele domácího násilí, případně jejich oběti	100 000 Kč
Liga otevřených mužů, o. s	Bílá stužka - Muži proti násilí na ženách a dětech	85 000 Kč

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol je plněn částečně

Doporučení Výboru:

- Výbor oceňuje realizaci dotačního programu MV zaměřeného na práci s násilnou osobou v oblasti domácího násilí.
- Výbor doporučuje MV, aby i nadále v následujících letech v rámci své dotační politiky podporovalo projekty zaměřené na práci s pachateli domácího násilí.
- Výbor dále doporučuje MV, aby provedlo analýzu podpořených projektů práce s násilnou osobou (s ohledem na jejich efektivitu, zaměření, metodické zaměření apod.) a na základě této analýzy navrhlo případné změny, které by vedly k systémové podpoře práce s násilnou osobou.

3.4 Druhové standardy práce s násilnými osobami	1) Komparativní studie různých standardů v EU	Doporučuje se: NNO spolupráce: MPSV	2011-2012
	2) Návrh standardů pro ČR	Doporučuje se: NNO spolupráce: MPSV	2012

Informace o plnění: Úkol má doporučující charakter a byly doporučeny NNO. Role MPSV v rámci plnění těchto úkolů je asistenční a MPSV se na plnění tohoto úkolu podílí např. prostřednictvím sekretariátu Výboru, který se vytváření druhových standardů věnoval i v roce 2012.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol je plněn částečně

Doporučení Výboru:

- Výbor doporučuje MPSV zařadit druhové standardy práce s násilnými osobami do systému sociálních služeb tak, aby dodržování těchto druhových standardů bylo ze strany relevantních poskytovatelů sociálních služeb povinné.

Oblast 4 VZDĚLÁVÁNÍ A INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE

4.1 Využití stávajících materiálů, jejich doplnění, resp. vytvoření koncepce a metodiky vzdělávání v oblasti domácího násilí pro jednotlivé resorty.	Návrh koncepce a metodiky vzdělávání v oblasti domácího násilí pro jednotlivé resorty:		2011-2012
	1) lékaři, lékařky a zdravotnický personál	MZD	
	2) učitelé, učitelky, vychovatelé, vychovatelky, pedagogičtí pracovníci a pracovnice	MŠMT	

	3) soudci a soudkyně, státní zástupci a státní zástupkyně	MSP	
	4) policisté a policistky	MV	
	5) sociální pracovníci a sociální pracovnice (včetně OSPOD)	MPSV	

Informace o plnění:

1) *Lékaři, lékařky a zdravotnický personál* - Pro období 2012/2013 byla mezi MZD a WHO/EURO uzavřena „BCA smlouva (Biennial Collaborative Agreement)“. V rámci této smlouvy jsou řešeny také aktivity spadající do oblasti prevence násilí na dětech včetně domácího násilí, které jsou zaměřeny především na podporu „capacity building“, „education“, „data collection“ a „networking“ v dané oblasti. V rámci této aktivity byl připraven základní vzdělávací modul II. dle TEACH VIP (violence and injury prevention) users' manual pro potřeby ČR a byla rovněž zahájena příprava průzkumu, který je zaměřen na negativní zkušenosti z dětství – dle WHO manuálu. V roce 2013 bude specializovaný modul II. dle TEACH VIP ověřen a zaveden/akreditován do praxe.

V roce 2012 na MZD pokračovala činnosti Pracovní skupiny pro prevenci násilí na dětech, která se zabývá také problematikou dětí vyrůstajících v prostředí domácího násilí. Rovněž pokračovala činnost Národního koordinačního centra pro prevenci úrazů, násilí a podporu bezpečnosti pro děti, které bylo ustaveno dne 31. 5. 2011 ve FN Motol. Centrum se zabývá zejména edukací odborníků, analýzou dat a informovaností odborné i laické veřejnosti, a to mj. v oblasti domácího násilí.

2) *Učitelé, učitelky, vychovatelé, vychovatelky, pedagogičtí pracovníci a pracovnice* – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy tento úkol naplňovalo zejména dvěma klíčovými vzdělávacími akcemi:

- Celodenní konference s názvem „Vzdělávání dětí, žáků a studentů v problematice domácího násilí“ s mezinárodní účastí, kterou pořádalo na půdě MŠMT ministerstvo ve spolupráci s MPSV, která se konala dne 15. 11. 2012 a zúčastnilo se jí cca 100 posluchačů z řad pedagogů mateřských, základních a středních škol, školních metodiků prevence ze všech krajů České republiky a pracovníků krajských úřadů, odborů školství.
- Celodenní konference na podporu informovanosti o problematice domácího násilí, která se konala v Jihlavě dne 29. 11. 2012. Pořadatelem konference byl Národní institut pro další vzdělávání na základě požadavku MŠMT. Záměrem konference bylo seznámit účastníky se základními okruhy problémů, se kterými se mohou při své praxi setkat a poskytnout jim náměty pro řešení.

Aktivity MŠMT v rámci NAP DN byly zaměřeny na informovanost pedagogů a odborné veřejnosti ke zlepšení povědomí o negativním fenoménu současné doby v podobě domácího násilí. Na podporu uvedených cílových aktivit byl realizován také přípravný odborný seminář pro lektory a metodiky Národního institutu dalšího

vzdělávání. Jeho cílem bylo zvýšit profesní kompetence pracovníků týkajících se problematiky domácího násilí, poskytnout pedagogům informace a metodickou podporu pro rozpoznávání symptomů provázejících domácí násilí. Tento seminář se konal ve vzdělávacím středisku v Telči dne 27. 11. 2012.

3) *Soudci a soudkyně, státní zástupci a zástupkyně* - Ministerstvo spravedlnosti plní tento úkol ve vztahu k soudcům, státním zástupcům, justičním a právním čekatelům a rovněž k některým dalším profesním skupinám v rámci resortu justice. Koncepce vzdělávání v oblasti domácího násilí se projevuje fakticky v tom, že téma domácího násilí a interdisciplinární spolupráce v této oblasti je systematicky a pravidelně zařazována do vzdělávacích plánů Justiční akademie. V této koncepci hraje klíčovou úlohu právě interdisciplinární spolupráce – na vzdělávání soudců a státních zástupců se tak podílejí zástupci profesních skupin, které se dostávají do kontaktu s osobami ohroženými domácím násilím, jako jsou lékaři, zástupci Policie ČR, zástupci Ministerstva vnitra, zástupci soudních znalců, státní zástupci, trestní soudci, civilní soudci, zástupci interdisciplinární spolupráce v rámci krajů (Intervenční centra), zástupci zabývající se problematikou domácího násilí na seniorech; zástupci neziskových (nevládních) organizací, orgány sociálně právní ochrany dětí aj. Justiční akademie v roce 2012 uskutečnila následující vzdělávací akce v oblasti domácího násilí.

- Dva běhy jednodenního semináře na téma „Ústavní limity trestního práva procesního“, zaměřený mj. na otázky dokazování, nevyhovění důkazním návrhům stran, problematiku tvrzení proti tvrzení (obviněný popírá, existuje jediný usvědčující svědek); problematiku znaleckých posudků a jejich nesprávného hodnocení, kritéria hodnocení znaleckého posudku, pravdivosti a věrohodnosti znaleckého posudku, včetně problematiky ochrany práv obětí a svědků trestné činnosti
- Jednodenní seminář na téma „Domácí násilí – děti“, zaměřený na následující témata: Dítě a domácí násilí, praktické informace o specifickém přístupu k dětem, které zažívají domácí násilí; závislosti a domácí násilí; práce s konfliktními osobami; ochrana práv obětí trestných činů včetně matek dětí, na které byl seminář zaměřen.
- Jednodenní seminář na téma „Domácí násilí – znalecká činnost“, zaměřený na znaleckou činnost při objasňování trestných činů týrání svěřené osoby a týrání osoby žijící ve společném obydlí; posttraumatická stresová porucha u obětí domácího násilí; Domácí násilí očima dítěte a dospívajícího; Domácí násilí mezi partnery z hlediska klinického psychologa.
- Dvoudenní seminář na téma „Domácí násilí - problematika dokazování a rozhodování v přípravném řízení“, zaměřený na Forenzně psychologické otázky domácího násilí; Problematika dokazování domácího násilí v přípravném řízení s důrazem na provádění výslechů osob poškozených domácím násilím; Problematika rozhodování ve věcech domácího násilí v přípravném řízení s důrazem na rozhodnutí vytvářející překážky „res iudicata“ a „ne bis in idem“; Problematika použitelnosti nálezu Ústavního

soudu ČR sp. zn. III. ÚS 2523/10; Výslech oběti domácího násilí ve světle Rámcového rozhodnutí o postavení oběti v trestním řízení.

- Dva běhy jednodenního semináře na téma „Násilná trestná činnost – část 1. – sexuální problematika“, který bude zaměřen na sexuální delikvenci a sexuální deviaci, nepřičetnost a zmenšenou přičetnost, Násilná trestná činnost se sexuálním motivem z pohledu Policie ČR; Forenzní problematika v sexuologii – znalecký pohled na využití falopletismografie, problematika kvality znaleckých posudků a další aktuální znalecké otázky.
- Třídenní seminář na téma „Trestní zákoník“, který se mj. věnoval i tématům: Aktuální změny trestního zákoníku spojené s institutem trestu obecně prospěšných prací a s tím související problematika; Vybrané skutkové podstaty z I. a event. III. hlavy (zejména § 185 - § 187) zvláštní části trestního zákoníku a další aktuální výkladové problémy ze zvláštní části; Vybrané skutkové podstaty z IV. a X. hlavy zvláštní části trestního zákoníku se zaměřením na problematiku domácího násilí a nebezpečného pronásledování; Tisk 617 – návrh zákona o obětech a doprovodná novela trestního řádu; Projekt týkající se obchodování s lidmi.
- Jednodenní seminář na téma „Mravnostní kriminalita – trestná činnost na mládeži“, zaměřený na psychické reakce dětských obětí sexuálního zneužívání a znásilnění; Mravnostní kriminalita na mládeži – ochrana oběti; Sexuální delikvence a deviace a jejich znalecké posuzování. Znalecké posuzování obecné a specifické věrohodnosti výpovědi. Kritéria, rizika věrohodnosti a indikátory falešných obvinění; Ochrana dětských práv a zřetel na dětskou psychiku v souvislosti s trestním řízením; Problematika speciálních výslechových místností, práce s obětí sexuálně motivované trestné činnosti; Aktuální trendy v oblasti sexuálně motivované trestné činnosti páchané na dětech a mládeži, trestná činnost související s internetem; Sexuální deviace a sexuální delikvence, aktuální trendy a znalecká expertíza z odvětví sexuologie.
- Jednodenní seminář na téma „Aktuální otázky domácího násilí“, zaměřený na domácí násilí – psychologické aspekty, praktické problémy práce policejního orgánu, řídicího se pokyny státního zástupce.
- Jednodenní seminář na téma „Násilná trestná činnost – část 2.“, který bude zaměřen na méně závažnou násilnou trestnou činnost; hraniční oblast méně závažné násilné trestné činnosti a přestupků, subsidiarita trestní represe; trestněprávní možnosti postihu, vztah vykázaní a vazebního řízení, postavení oběti, podmínka souhlasu poškozeného.
- Jednodenní seminář na téma Výslech, zaměřený na témata taktika výslechu obviněných, svědků v příbuzenském vztahu k obviněnému, poškozenému; přístup k oběti sexuálně motivovaných trestných činů; metodika výslechů, zejména dítěte.
- Jednodenní seminář na téma Informace o trestním řízení, který byl zaměřen na Informování veřejnosti o trestním řízení – vzhledem k jednotlivým fázím trestního řízení: jak informovat z fáze přípravného řízení, jak ze soudního stadia, vč. možnosti (nutnosti) omezovat přístup veřejnosti na jinak veřejná jednání soudu, specifika ochrany soukromí mladistvých, soukromí svědků

(vybraných skupin), vztah k ochraně povinnosti mlčenlivosti, spolupráce tiskového mluvčího, státního zástupce, soudce s medií, ochrana obětí trestných činů, při informování o trestní kauze, nácvik dovedností – zejm. stručné a srozumitelné formulace, odůvodnění rozhodnutí do medií, zdůvodnění neposkytnutí informací a další související problematika.

4) *Policisté a policistky* - Školení policistů v problematice domácího násilí probíhá prostřednictvím policistů-lektorů, bezprostředně nadřízených služebních funkcionářů policistů a dále v rámci metodické činnosti, instrukčně metodických zaměstnání i různých specializačních kurzů pořádaných na středních a vyšších policejních školách. Z podkladů, které každoročně předkládají odbory pořádkové policie krajských ředitelství, vyplývá, že v roce 2012 bylo k domácímu násilí proškoleny 2514 policistů.

Problematika domácího násilí je součástí výuky ve čtyřletém maturitním studiu ve VPŠ a SPŠ MV v Holešově v předmětech: Právo, Kontrola kriminality, Občanská nauka, Společenskovední seminář, Informační a komunikační technologie, Bezpečnostní činnost.

V oblasti terciárního vzdělávání je dotčená problematika zařazena průřezově do vzdělávacích programů v modulech/předmětech, zejména: Trestní právo, Policejní činnost, Kontrola kriminality, Kriminologie, Kriminalistika, Psychologie, Multikultura, Komunikace a policejní etika, Správní právo, Profesní etika, Psychologie pro dopravní policii, Sociologie pro dopravní policii. Za stěžejní lze v dané problematice považovat vzdělávací modul Domácí násilí I, II, jehož cílem je vybavit studenta znalostmi a dovednostmi z oblasti realizace rozhodnutí o vykázaní z obydlí. Obsahem modulu je právní úprava problematiky domácího násilí v právním řádu ČR, intervenční centra a jejich význam, občanská sdružení působící v oblasti pomoci obětem domácího násilí, obsah právní úpravy pojmu vykázaní v zákoně o Policii ČR, rozhodnutí o vykázaní (zákazu vstupu), jeho náležitosti a další činnost policisty s tím související, kontrola dodržování vykázaní ze společného obydlí, právní postih za porušení rozhodnutí o vykázaní.

V základní odborné přípravě policistů průřezově v předmětech: Právo, Služba pořádkové policie, Komunikace a policejní etika, Administrativa a informační technologie (IS ETŘ – záznam incidentu se znaky domácího násilí).

Problematika domácího násilí je nedílnou součástí kvalifikačních a specializačních kurzů. V rámci kvalifikačních kurzů je předmětná problematika součástí vzdělávacího modulu „Domácí násilí, stalking, krátkodobá ochrana osoby“. U kurzů specializačních je problematika domácího násilí probírána ve výuce zvláštní části zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

V navazujících kurzech pro 5. a vyšší tarifní třídu je tato problematika zakomponována do výukového obsahu vzdělávacího modulu III: „Trestní právo hmotné a procesní zpracování“.

Ve druhém pololetí roku 2012 proběhlo ve spolupráci s Bílým kruhem bezpečí, o.s. dvoudenní školení pro policisty-lektory domácího násilí. Celkem bylo proškoleno 13 policistů – lektorů ze služby pořádkové policie, služby kriminální policie a vyšetřování a ze školních policejních středisek, kteří získali osvědčení k proškolení domácího násilí včetně metody SARA DN.

Od konce roku 2012 se ŘSPP podílí na tvorbě nové koncepce základní odborné přípravy policistů, která by v budoucnu měla být jednotná pro všechny nastupující policisty, bez ohledu na služební zařazení. Jako jeden ze vzdělávacích cílů je stanovena schopnost identifikovat znaky domácího násilí a uplatnit institut vykazání podle § 44 až § 47 zákona o Policii ČR včetně administrativního zpracování.

5) *Sociální pracovníci a sociální pracovnice (včetně OSPOD)* - V oblasti vzdělávání sociálních pracovníků a pracovnic v roce 2012 udělilo MPSV akreditaci následujícím programům v oblasti domácího násilí:

Domácí násilí – Úvod do problematiky (ROSA)

Specifika práce s obětí domácího násilí – Úvod do problematiky (ROSA)

Metody vyhodnocování zvláště závažných případů domácího násilí a management rizik – Úvod do problematiky (ROSA)

Interdisciplinární přístup k prevenci domácího násilí/zakládání interdisciplinárních týmů – Úvod do problematiky (ROSA)

Úloha pomáhajícího pracovníka při řešení případů dětí, které zažily domácí násilí (Komuniké, o.p.s.).

Za rok 2012 bylo celkem akreditováno 11 vzdělávacích institucí, které se ve svých programech zaměřují na domácí násilí. Časová dotace v průměru na jeden akreditovaný vzdělávací program je 9,9 hodiny.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol je plněn částečně

Doporučení Výboru:

- V souladu se zněním úkolů Výbor doporučuje MZD, MŠMT, MSP, MV a MPSV zpracovat koncepci vzdělávání v oblasti domácího násilí v rámci působnosti těchto resortů.
- Výbor doporučuje MZD poskytnout informace o způsobu zahrnutí vzdělávacího modulu II. dle TEACH VIP do systému vzdělávání lékařských profesí a informace o počtu proškolených pracovníků a pracovnic v oblasti domácího násilí.

- Výbor doporučuje MŠMT zahrnout vzdělávání v oblasti domácího násilí do Standardu kvality profese učitele a dalších relevantních materiálů tak, aby byla podporována kompetence pedagogických pracovníků a pracovníci rozpoznat rizikové chování ve vztahu k domácímu násilí a násilí v partnerských vztazích.
- Výbor doporučuje MŠMT zahrnout oblast domácího násilí do systému vzdělávání školních metodiků a metodiček prevence.
- Výbor doporučuje MV nadále pokračovat v průběžném proškolení policistů a policistek v oblasti domácího násilí a uvést počet proškolených policistů a policistek v uplynulých pěti letech.

4.2 Průběžné školení pracovníků a pracovníků klíčových institucí a organizací. ¹⁰	Počet proškolených pracovníků a pracovníků, rozsah školení.	MŠMT spolupráce: MZD, MPSV, MV, MSP	2011-2012
--	---	-------------------------------------	-----------

Informace o plnění: Viz informace o plnění k bodu 4.1.

4.3 Podpora a rozšíření interdisciplinární spolupráce.	1) Počet nově vzniklých interdisciplinárních týmů na regionální úrovni.	MPSV+MV spolupráce: MZD, MSP, MŠMT, kraje, obce	2011 - 2014
	2) Výstupy z činnosti interdisciplinárních týmů na lokální úrovni.	spolupráce: kraje, obce	2011 - 2014

Informace o plnění: Od roku 2012 spolupracují odborníci z řad pracovníků intervenčních center v pracovní expertní skupině, která v rámci projektu MPSV - „Podpora procesů v sociálních službách“ definuje obsahy mladé sociální služby „intervenční centra“. Protože služba intervenčního centra je poskytována v souladu se zákonem o ochraně před domácím násilím, je vydefinování obsahu této služby důležitým krokem ke zkvalitnění poskytovaných služeb intervenčními centry směrem ke klientům a směrem k zajištění interdisciplinární spolupráce subjektů zainteresovaných na řešení domácího násilí v ČR. Intervenční centra v roce 2012 byla financována v souladu se zpracovanými střednědobými plány rozvoje sociálních služeb kraje, a to převážně jednotlivými krajskými úřady na základě individuálních projektů nebo dotacemi MPSV. V současné době působí v České republice

¹⁰ Lze realizovat jak v rámci metodického působení, tak eventuálním zohledněním tohoto cíle v zákoně o úředních územních samosprávných celcích, zákoně o sociálních službách, zákoně o pedagogických pracovnících atd.

18 intervenčních center a v každém kraji je registrována minimálně jedna sociální služba.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol je plněn částečně

Doporučení Výboru:

- Výbor doporučuje MV a MPSV poskytnout informace o počtu nově vzniklých interdisciplinárních týmů na regionální úrovni během posledních pěti let.
- Výbor doporučuje MV a MPSV poskytnout Výboru výstupy z činnosti interdisciplinárních týmů na lokální úrovni.

4.4 Podpora vytvoření specializovaných týmů na úrovni Policie ČR.	Návrh koncepce vytvoření specializovaných týmů na úrovni PČR.	MV	2011-2012
---	---	----	-----------

Informace o plnění: Specialisté fungují v rámci Městského ředitelství Ostrava a Městského ředitelství Brno (skupina Domácí násilí), kde jsou zařazeni policisté, kteří řeší případy domácího násilí komplexně od přestupků přes vykázaní a trestnou činnost. MV se v dalším období bude snažit o zavedení specialistů v rámci krajských ředitelství, což zčásti aktuálně zastřešují tzv. metodici domácího násilí, kteří se mj. podílí také na průběžném vzdělávání příslušníků PČR a dalších aktivitách v prevenci domácího násilí.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol je plněn částečně

Doporučení Výboru:

- Výbor oceňuje vznik policejních týmů specializovaných na domácí násilí v rámci Městského ředitelství Ostrava a Městského ředitelství Brno, neboť Výbor považuje policejní týmu specializované na domácí násilí za jednu z klíčových součástí efektivního potírání domácího násilí a pomoci osobám domácím násilím ohroženým.
- Výbor doporučuje MV v souladu se zněním úkolu vypracovat návrh koncepce vytvoření specializovaných týmů na úrovni Policie ČR.

4.5 Podpora školení soudců a soudkyň v problematice domácího násilí.	1) Počet proškolených soudců a soudkyň.	MSP	2011-2012
	2) Analýza možnosti specializace soudců a soudkyň pro rodinné věci (opatrovnictví, domácí násilí...).		

Informace o plnění: Počet proškolených soudců a soudkyň – za trestní soudnictví 2011 a 2012 celkem: 722.

Informace o analýze možnosti specializace soudců a soudkyň pro rodinné věci (opatrovnictví, domácí násilí...) MSp uvedlo. Základem vnitřního uspořádání soudů jsou soudní oddělení, která se vytvářejí pro jednotlivé senáty a samosoudce. Při rozdělení věcí mezi jednotlivá soudní oddělení v rozvrhu práce se s přihlédnutím k personálnímu vybavení soudu zajistí na občanskoprávním úseku specializace soudních oddělení mimo jiné i na řízení ve věcech péče soudu o nezletilé. V ostatních rodinných věcech MSp nedisponuje poznatky o potřebnosti užší specializace soudců. Co se týká ochrany proti domácímu násilí, není specializace již vůbec žádoucí. V těchto věcech musí být rozhodováno co nejrychleji, ve lhůtě do 48 hodin. Zavedení specializace by vedlo ke zpomalení řízení.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol je splněn.

Oblast 5 SPOLEČNOST A DOMÁCÍ NÁSILÍ

5.2 Prevence na školách.	1) Metodika zařazení prevence do příslušných vzdělávacích oblastí ¹¹ na ZŠ, SŠ.	MŠMT	2012
	2) Podpůrná osvětová kampaň.	MŠMT	2012
	3) Metodika zařazení prevence násilí v předškolním věku.	MŠMT	2012

Informace o plnění: Jednou z klíčových aktivit Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2012 bylo mj. zahájení prací na revizi rámcových vzdělávacích programů pro základní vzdělávání.

V rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání byla problematika domácího násilí zapracována do vzdělávacích oborů Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Výchova ke zdraví a do průřezových témat osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana.

Kromě výše uvedených úprav v rámcových vzdělávacích programech, byly také podpořeny projekty primární prevence rizikového chování dětí a mládeže formou vyhlášených dotačních řízení.

Na rok 2012 bylo také vyhlášeno dotační řízení v rámci Programů na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Resort vyčlenil ze svého rozpočtu na tento program cca 20 mil. Kč. V rámci tohoto dotačního programu byly podpořeny zejména

¹¹ Jedná se zejména o vzdělávací oblast výchova ke zdraví a zdravému životnímu stylu, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost a vybraná průřezová témata doplňujícího vzdělávacího oboru etická výchova pro základní vzdělávání.

programy dlouhodobé všeobecné primární prevence rizikových forem chování dětí a mládeže, projekty evaluace potřeby, dostupnosti a efektivnosti služeb, projekty zaměřené na poskytování odborných a ověřených informací a vzdělávání odborné či laické veřejnosti v této oblasti. V rámci Programů na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování u dětí a mládeže bylo v roce 2012 na oblast prevence kriminality, která zahrnuje i prevenci domácího násilí, podpořeno 76 projektů v celkové výši cca 8 mil. Kč. Příjemci dotací byly školy, školská zařízení a nestátní neziskové organizace, které pracují s dětmi a mládeží. V roce 2012 bylo v rámci dotačního řízení na realizaci aktivit v oblasti rizikového chování také podpořeno vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování.

MŠMT v roce 2012 pracovalo i na přípravě nové Strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018 (dále jako „Strategie prevence 2013 – 2018“). Strategie prevence 2013 - 2018 bude navazovat na předchozí Strategii prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže na období 2009 – 2012. Na její přípravě se podílelo pět pracovních skupin složených z odborníků z oblasti primární prevence (zástupci jiných resortů, krajů, škol, organizací zabývajících se primární prevencí). Strategie prevence 2013 – 2018 je dostupná na internetových stránkách MŠMT pod odkazem www.msmt.cz/file/28077.

MŠMT na internetových stránkách www.prevence-info.cz zveřejňuje odborné informace z oblasti primární prevence rizikového chování, na tyto stránky bude možné umístit i specifické informace o domácím násilí.

V lednu 2012 bylo vyvěšeno na webových stránkách MŠMT Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, které obsahuje oblast prevence všech forem rizikového chování. V roce 2012 MŠMT připravilo nový Metodický pokyn k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních (zveřejněn v roce 2013). Metodický pokyn je zaměřen i na ochranu dětí v předškolním vzdělávání.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol není plněn

Doporučení Výboru:

- Výbor doporučuje MŠMT uvést informace o tom, kolik projektů v rámci Programů na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování u dětí a mládeže bylo specificky zaměřeno na problematiku domácího násilí.
- Výbor doporučuje MŠMT, aby do prací na revizi rámcových vzdělávacích programů pro základní vzdělávání byl zahrnut Výbor, případně zástupce či zástupkyně nestátních neziskových organizací působících v oblasti prevence domácího násilí.
- Výbor doporučuje MŠMT v souladu se zněním úkolu realizovat podpůrnou osvětovou kampaň zaměřenou na prevenci domácího násilí.

- Výbor doporučuje MŠMT v souladu se zněním úkolu zpracovat metodiku zařazení prevence násilí v předškolním věku.

5.3 Konference k různým tématům domácího násilí (např. důsledky ekonomické krize, efektivita trestního zákona – nebezpečné pronásledování, aj.).	1) Konference k problematice ochrany dětí	MPSV	2012
	2) Konference k problematice vzdělávání dětí o problematice domácího násilí	MPSV+MŠMT	2012

Informace o plnění: MPSV ve dnech 6. – 7. 12. 2012 uspořádalo Mezinárodní veletrh dobré praxe k ochraně práv dětí, přičemž část konference byla specificky zaměřena i na ochranu dětí před domácím násilím. Cílovými skupinami této konference byli především pracovníci a pracovnice státní správy a samosprávy, poskytovatelé sociálních služeb, nestátní neziskové organizace a policisté a policistky. Na konferenci k ochraně dětí před domácím násilím vystoupili Heinz Kindler (Deutsches Jugendinstitut, DE), Anna Puchacz-Kozioł (Úřad zmocněnkyně pro rovné zacházení, PL) a Dušana Karlovská (Fenestra, SK).

Informace o konferenci k problematice vzdělávání dětí o problematice domácího násilí viz informace o plnění úkolu č. 4.1.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol byl splněn

Oblast 6 ANALÝZY A STUDIE

6.1 Koordinace monitorovacích a analytických aktivit v oblasti domácího násilí.	1) Vznik/existence interdisciplinární pracovní skupiny pro analýzy.	MPSV	2011-2014
	2) Setkání skupiny 1x ročně + zadání 1 nového výzkumu.	MPSV	2011-2014
	3) Realizace výzkumu.	MPSV	2011-2014

Informace o plnění: Realizace výzkumů na základě zadání interdisciplinární pracovní skupiny pro analýzy je navázána na realizaci předem-definovaného projektu financovaného z Norských fondů, jehož realizátorem je MPSV. Z důvodu zdržení vyjednávání finální podoby programů z EHP a Norských fondů mezi Ministerstvem financí a donorskými státy realizace předem definovaného projektu nebyla dosud zahájena. Zahájení realizace se předpokládá v průběhu roku 2013.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol je plněn částečně

Doporučení Výboru:

- Výbor doporučuje MPSV po schválení předem definovaného projektu financovaného z Norských fondů zahájit činnost interdisciplinární pracovní

skupiny pro analýzy a realizovat alespoň 4 výzkumy na základě doporučení této pracovní skupiny.

Oblast 7 LEGISLATIVA

7.3. Analýza možnosti zavedení fakultativní nebo obligatorní účasti násilných osob v terapeutických programech v oblasti občanského práva, trestního práva a v rámci přestupkového řízení a návrh případných potřebných legislativních změn.	1) Komparativní studie úprav v EU.	MPSV+MV	2012
	2) Právní analýza možnosti zavedení fakultativní nebo obligatorní účasti násilných osob v terapeutických programech v oblasti civilního a trestního práva a návrh případných potřebných legislativních změn v oblastech spadajících do gesce MSP.	MSP	2012
	3) Návrh legislativní úpravy práce s násilnými osobami, které se dopustily přestupků (např. ochranná opatření).	MV	2012

Informace o plnění: Oblast civilního práva zásadně nemůže suplovat funkci práva veřejného při zavádění terapeutických programů, a to ať už se má jednat o programy obligatorní či fakultativní. Soukromoprávní vztahy charakterizuje symetrie a rovnost jejich účastníků. Účelem soukromého práva je primárně ochrana soukromých individuálních zájmů. Bylo by tedy v rozporu s logikou celého právního řádu, aby se stát skrze čistě soukromoprávní vztahy mezi jednotlivci snažil prosazovat širší veřejné zájmy. V civilním řízení proto soud nemůže po účastnících řízení požadovat účast na jakýchkoliv terapeutických programech a ani je k této účasti v rámci civilního řízení nabádat.

Z hlediska trestního práva je provedení analýzy, jejímž výsledkem by mělo být zhodnocení možnosti uložit pachatelům trestných činů povinnost účastnit se určitého terapeutického programu, nadbytečné. Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011-2014 přesně nestanoví, co je míněno „terapeutickým programem“. Nicméně lze předpokládat, že jde o program, prostřednictvím kterého má kromě nápravy pachatele dojít i k jeho léčbě, neboť u něj není samotné potrestání na místě (např. proto, že jde o osobu stíženou duševní poruchou). Za takovéto terapeutické programy by tak bylo možné považovat některá z ochranných opatření – konkrétně ochranné léčení či zabezpečující detenci, která je možné ukládat jak samostatně, tak vedle trestu. Rovněž je třeba připomenout institut dohledu, který je možné uložit při podmíněném odsouzení, při podmíněném upuštění s dohledem či při

podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, jehož účelem je mimo jiné i sledování a kontrola pachatele a taktéž jeho odborné vedení.

Trestní zákoník dále umožňuje při podmíněném upuštění od potrestání s dohledem; při podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody; při podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu pobytu, či zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce; při uložení trestu domácího vězení, trestu obecně prospěšných prací, trestu zákazu pobytu a při podmíněném odsouzení k trestu odnětí svobody, popř. podmíněném odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem uložit určitá přiměřená omezení a přiměřené povinnosti směřující k tomu, aby pachatel vedl řádný život. Mezi tato omezení a povinnosti patří např. i uložení povinnosti podrobit se vhodnému programu sociálního výcviku a převýchovy, podrobit se léčení závislosti na návykových látkách či povinnost podrobit se vhodným programům psychologického poradenství.

U mladistvých pak je dále nutné zmínit možnost uložit jim výchovná opatření – tato opatření mohou být (s jejich souhlasem) uložena již v průběhu trestního řízení. Jako výchovné opatření tak je možné např. uložit mladistvému účast v probačním programu. V případě uložení výchovných povinností je také možné po mladistvém požadovat, aby se podrobil léčení závislosti na návykových látkách či se ve volném čase účastnil vhodného programu sociálního výcviku, psychologického poradenství, terapeutického či jiného vhodného programu.

Pokud jde o fakultativní účast osob v terapeutických programech, připomínáme zejména činnost Probační a mediační služby ČR, jejímž úkolem mimo jiné je i individuální pomoc obviněnému a působení na něj, aby vedl řádný život, vyhověl soudem nebo státním zástupcem uloženým podmínkám, a tím došlo k obnově narušených právních i společenských vztahů. Zvláštní péči pak Probační a mediační služba ČR věnuje mladistvým obviněným a obviněným ve věku blízkém věku mladistvých. Ze strany Probační a mediační služby ČR tak může být např. obviněnému mladistvému nabídnuta účast v probačním programu i mimo samotné trestní řízení.

Vzhledem k tomu, že trestní právo již v současné době umožňuje uložit, popř. nabídnout pachateli násilného trestného činu účast v terapeutických programech disponuje, považujeme předmětnou uloženou analýzu za zbytečnou. Zejména je třeba přihlídnout k tomu, že problematika ukládání sankcí a předběžných opatření a dalších navazujících opatření byla pečlivě zvažována v roce 2009 při rekonstrukci trestního zákoníku.

Práva obětí domácího násilí posiluje zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů). Zákon má odstranit nedostatky dosavadní implementace práva Evropské unie, které postavení obětí v trestním řízení upravuje.

Zákonem zavedená předběžná opatření upravují poměry nebo vztahy obviněného s obětí trestného činu nebo jiným poškozeným tak, aby bylo zabráněno obviněnému v pokračování v trestné činnosti nebo aby byla odstraněna její příčina nebo podmínka. V rámci trestního řízení bude možné uložit zákaz styku s poškozeným, osobami jemu blízkými nebo s jinými osobami, zejména svědky, zákaz vstoupit do společného obydlí obývaného s poškozeným a jeho bezprostředním okolí a zdržovat se v takovém obydlí, zákaz návštěv nevhodného prostředí, sportovních, kulturních a jiných společenských akcí a styku s určitými osobami, zákaz zdržovat se na konkrétně vymezeném místě, zákaz vycestování do zahraničí, zákaz držet a přechovávat věci, které mohou sloužit k páčání trestné činnosti, zákaz užívat, držet nebo přechovávat alkoholické nápoje nebo jiné návykové látky, zákaz hazardních her, hraní na hracích přístrojích a sázek a zákaz výkonu konkrétně vymezené činnosti, jejíž povaha umožňuje opakování nebo pokračování v trestné činnosti.

Stanovisko Výboru k plnění: Úkol nebyl splněn

Doporučení Výboru:

- Výbor v souladu se zněním úkolu doporučuje MPSV a MV provést komparativní studii úprav fakultativní nebo obligatorní účasti násilných osob v terapeutických programech v EU.

4. Priority na další období

Souhrnná zpráva obsahuje shrnutí aktivit jednotlivých resortů v rámci plnění úkolů plynoucích z NAP DN, jejichž termín byl stanoven na rok 2012.

Součástí Souhrnné zprávy je v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 13. dubna 2011 č. 262 i návrh priorit na rok 2014, na které by se měly resorty v rámci plnění NAP DN zaměřit:

- Nadále pokračovat v aktivitách zaměřených na práci s dětmi jako osobami ohroženými domácím násilím (včetně svědků domácího násilí). Dítě, které žije v rodině s násilím je vždy osobou ohroženou, ať už je fyzicky přítomno násilí nebo není, je přímým účastníkem či svědkem. Násilí mezi rodiči má vždy škodlivý vliv na život a rozvoj jejich dítěte. Světová zdravotnická organizace považuje dítě vyrůstající v rodině, kde se vyskytuje násilí, za dítě týrané (syndrom CAN), bez ohledu na to, zda bylo samo napadáno či jen bylo přítomno útokům na jednoho z rodičů, nebo dokonce vůbec přítomno útokům nebylo.
- Podporovat spolupráci s OSPOD s cílem chránit děti v rodinách ohrožených domácím násilím v oblasti vztahů dětí s násilným rodičem. Podporovat nařizování asistence při setkávání těchto dětí s násilným rodičem. Definovat kritéria, která musí splňovat specializovaná pracoviště pro oběti domácího násilí a podrobně zmapovat dostupnost a kvalitu stávajících specializovaných

služeb pro oběti domácího násilí. Podporovat specializaci pracovníků OSPOD směřující k identifikaci a včasnému zachycení osob ohrožených domácím násilím.

- Zajistit financování stávajících ambulantních poradenských služeb úzce specializovaných na problematiku domácího násilí, tzn. těch, které mají jako jedinou cílovou skupinu uvedeny oběti domácího násilí.
- Soustředit se na programy zaměřené na práci s násilnou osobou (poučení násilné osoby policií o možnostech terapie a pomoci ze strany intervenčního centra a nestátních neziskových organizací specializujících se na práci s násilnou osobou v případech vykazání).
- Soustředit se na práci zaměřenou na rozvoj rodičovských kompetencí násilného rodiče i osoby ohrožené.
- Soustředit se na práci s celým rodinným systémem zasaženým domácím násilím.
- Podporovat prevenci domácího násilí páchaného na seniorech a seniorkách a zohledňovat specifika této skupiny při formulaci příslušných opatření.
- Soustředit se na problematiku znaleckých posudků a interdisciplinární spolupráce všech složek vztahujících se k problematice rodiny zasažené domácím násilím. Znalecké posudky v případech, kde v rodinách docházelo k domácímu násilí, často tuto zkušenost vůbec nereflektují.
- Pokračovat v prohlubování vzdělávání a školení osob, které v rámci výkonu své činnosti přichází do kontaktu s osobami ohroženými domácím násilím (včetně vzdělávání pedagogických pracovníků a pracovníků). Výbor doporučuje všem dotčeným resortům v příštím období vytvořit koncepci a metodiku vzdělávání v oblasti domácího násilí v souladu se záměry NAP DN, tedy jako zcela samostatná vzdělávací témata.
- Dokončit práci na druhových standardech pro utajené azylové pobyty, pro práci s osobami ohroženými domácím násilím a pro práci s násilnými osobami.
- Podporovat vznik dalších utajených specializovaných azylových domů pro osoby ohrožené domácím násilím a zajistit adekvátní financování těch stávajících.
- Podporovat osvětové aktivity, včetně preventivních kampaní.